

Track II Monitor

วันที่ ๒๐ พ.ค. ๖๔ โดย ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ

สถาบัน CSIS ซึ่งเป็น Think Tank ของสหรัฐอเมริกา ได้อธิบายถึง “Is Myanmar Headed for Collapse or Revolution?” เรียบเรียงโดย นายสิทธิชัย สุขคะตะ สรุปได้ดังนี้

๑. อาเซียนได้จัดการประชุมผู้นำอาเซียนเพื่อหารือเกี่ยวกับสถานการณ์ความรุนแรงในเมียนมา เมื่อวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๖๔ ณ กรุงจาการ์ตา เชียว พล.อ.มิน อ่อง หล่าย (Min Aung Hlaing) เป็นผู้แทนของรัฐบาลทหารเมียนมาเข้าร่วม โดยไม่เชิญรัฐบาลเอกภาพแห่งชาติ (the National Unity Government: NUG) ทำให้เกิดการวิพากษ์วิจารณ์ว่าชาติสมาชิกทั้ง ๙ ประเทศกำลังสร้างความชอบธรรมให้กับระบอบทหาร แม้ผู้นำอาเซียนพยายามให้เหตุผลว่า พล.อ.มิน อ่อง หล่ายเดินทางมาในฐานะผู้บัญชาการทหารสูงสุดไม่ใช่ในฐานะประมุขแห่งรัฐ แต่ในความจริงแล้วเป็นการปฏิบัติในฐานะประมุขของเมียนมาโดยพฤตินัย ซึ่งการประชุมดังกล่าวจบลงด้วย “ฉันทามติห้าประการ” ดังนี้ “จะต้องยุติความรุนแรงในเมียนมาโดยทันที กระบวนการเจรจาพูดคุยกันอย่างสร้างสรรค์ของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องจะต้องเกิดขึ้น ผู้แทนพิเศษของประธานอาเซียนจะทำหน้าที่อำนวยความสะดวกให้กับกระบวนการพูดคุยเจรจา ผู้แทนพิเศษรวมถึงคณะผู้แทนจะเดินทางเยือนเมียนมาเพื่อพบกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง และอาเซียนจะให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมผ่านศูนย์ประสานงานการช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมของอาเซียน” โดยปรากฏข้อเรียกร้องให้ปล่อยตัวนักโทษการเมืองรวมถึงนางอองซานซูจีที่ปรึกษาแห่งรัฐและประธานาธิบดีวินมินตีในร่างแถลงการณ์แต่ได้ถูกตัดออกไปในท้ายที่สุด ต่อมารัฐบาลทหารเมียนมาได้แถลงเกี่ยวกับข้อเสนอแนะของอาเซียนดังกล่าวว่า “จะพิจารณาหลังจากสร้างเสถียรภาพให้กับประเทศได้แล้ว” ตั้งแต่นั้นมากองทัพยังคงดำเนินการปราบปรามอย่างรุนแรงต่อผู้ประท้วง และใช้กำลังทหารต่อองค์กรติดอาวุธกลุ่มชาติพันธุ์ (Ethnic Armed Organizations: EAOs) อย่างต่อเนื่อง ในขณะที่สหรัฐอเมริกา อังกฤษ และเบลเยียม ยังคงดำเนินการโดดเดี่ยวรัฐบาลทหารเมียนมาและรวบรวมการสนับสนุนจากนานาชาติให้คว่ำบาตรรัฐบาลทหารเมียนมา ซึ่งมีเป้าหมายในการดำเนินการไปที่บรรดานายทหารชั้นนายพลและหน่วยงานที่ควบคุมโดยทหาร โดยไม่ให้เกิดผลกระทบต่อประชาชนชาวเมียนมาโดยทั่วไป สถานการณ์ในประเทศเมียนมานั้น การเดินทางบนท้องถนนยังคงดำเนินต่อไปในเมืองเล็ก ๆ และการต่อต้านกำลังทวีความรุนแรงขึ้นเรื่อย ๆ โดยผู้ประท้วงบางคนใช้หนังสือและระเบิดขวด ในขณะที่มีการระเบิดในเมืองเกือบทุกวัน ขบวนการอารยะขัดขืนเกิดขึ้นทั่วประเทศโดยมีเป้าหมายเพื่อไม่ให้รัฐบาลทหารปกครองได้อย่างมีประสิทธิภาพ เศรษฐกิจกำลังหยุดชะงักโดยมีความกังวลเกี่ยวกับอัตราเงินเฟ้อของราคาอาหารและน้ำมันเชื้อเพลิง การเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตบางพื้นที่ที่ประปรายมานานกว่า ๗๐ วัน ส่งผลกระทบต่อธุรกรรมทางการเงิน ในขณะที่การดำเนินการตามมาตรการการควบคุม Covid-19 ได้ล้มลงนับตั้งแต่มีการรัฐประหาร โดยสหประชาชาติได้ออกรายงานว่าจากผลกระทบของวิกฤตรัฐประหารและโรคระบาดจะทำให้ประชาชนชาวเมียนมาครึ่งประเทศกลายเป็นคนยากจน

๒. หลังการรัฐประหารในวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ คณะกรรมการผู้แทนสมัชชาแห่งสหภาพ (Committee to Represent Pyidaungsu Hluttaw: CRPH) ซึ่งส่วนใหญ่เป็นด้วยสมาชิกของพรรคสันนิบาตแห่งชาติเพื่อประชาธิปไตย (NLD) ได้ประกาศการจัดตั้งรัฐบาลคู่ขนาน ในนามรัฐบาลเอกภาพแห่งชาติ (the National Unity Government: NUG) ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากประชาชนส่วนใหญ่ที่ต่อต้านรัฐบาลทหาร อีกทั้งยังได้รับการสนับสนุนจาก กลุ่มติดอาวุธชาติพันธุ์ (EAOs) และพรรคการเมืองกลุ่มชาติพันธุ์ โดยกองทัพประกาศอิสรภาพคะฉิ่น (Kachin Independence Army: KIA) ได้ต่อสู้กับกองทัพเมียนมาและตั้งมั่นตั้งแต่การรัฐประหาร โดยเมื่อต้นเดือน พ.ค. ที่ผ่านมา KIA ได้ยิงเฮลิคอปเตอร์ทหารเมียนมา เป็นการตอบโต้รัฐบาลทหารจากการโจมตีทางอากาศ ในส่วนของการเมืองของ KIA ยังคงไม่คอยไว้วางใจต่อ NUG เนื่องจากมีรากฐานมาจาก NLD ส่วนใหญ่เป็นคนเชื้อสายพม่า แต่ก็ได้แสดงออกถึงความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันในการต่อต้านรัฐบาลทหาร รวมถึงสนับสนุนการประท้วงในเขตอิทธิพลและการเปิดกว้างสำหรับการเจรจา ในส่วนของกองทัพปลดปล่อยแห่งชาติกะเหรี่ยง (Karen National Liberation Army: KNLA) ได้ประกาศและเสนอให้ความคุ้มครองต่อผู้ประท้วงในเขตอิทธิพลและผู้ที่หลบหนีการปราบปราม อย่างไรก็ตาม KNLA ก็ไม่ได้ให้การรับรอง NUG อย่างเปิดเผยเช่นเดียวกับ KIA โดยล่าสุด NUG ได้ประกาศการจัดตั้ง “กองกำลังป้องกันประชาชน (People Defence Force)” ซึ่งประกอบด้วยหน่วยทหารที่ได้รับการฝึกฝนใหม่ ผู้ที่แปรพักตร์จากกองทัพ และกลุ่มติดอาวุธชาติพันธุ์ (EAOs) ที่สมัครใจ โดยยังไม่ชัดเจนว่ากองกำลังนี้จะมารวมกันเป็นกองกำลังภายใต้การควบคุมของ NUG หรือไม่ แต่เป็นที่ชัดเจนว่าจะเป็นขั้นตอนแรกในการจัดตั้งกองกำลังสหพันธรัฐ (Federal army) ซึ่งเป็นข้อเสนอที่ EAOs หลายกลุ่มให้การสนับสนุนมาอย่างยาวนานแต่กองทัพเมียนมาคัดค้านในเรื่องดังกล่าว ขณะนี้สหรัฐฯและพันธมิตรได้ดำเนินการเพื่อเป้าหมาย ๒ ประการคือ การยุติความรุนแรงและการกลับคืนสู่ประชาธิปไตย ด้วยเหตุนี้จึงมุ่งเน้นไปที่การทำให้รัฐบาลทหารเมียนมามีราคาที่ต้องจ่าย ด้วยการโดดเดี่ยวทางการเมืองและเศรษฐกิจต่อบรรดานายทหารชั้นนายพลและครอบครัว รวมถึงธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับทหาร แต่รัฐบาลทหารยังคงไม่ยอมถอย และยังไม่มีความเห็นที่แสดงถึงความแตกแยกในกลุ่มผู้นำ ซึ่งการเปลี่ยนแปลงในเมียนมาอาจเกิดขึ้นได้แต่อาจต้องใช้เวลา ดังนั้นความพยายามในการทำให้เกิดการกลับคืนสู่ประชาธิปไตยและการยุติความรุนแรงอย่างรวดเร็วไปพร้อมกัน จึงเป็นเรื่องที่เป็นไปได้ยาก ซึ่งเป็นความขัดแย้งกันระหว่างเป้าหมายทั้งสองประการ ซึ่งการยุติความรุนแรงโดยการเข้าไปปฏิสัมพันธ์กับรัฐบาลทหารเมียนมาอย่างที่ว่าอาเซียนกำลังพยายามดำเนินการอยู่นั้นอาจจะไม่ได้รับการสนับสนุนจากประชาชนหรือไม่สอดคล้องกับความชอบธรรม แต่การทำให้เกิดการกลับคืนสู่ประชาธิปไตยนั้น สามารถทำได้โดยการให้นายทหารชั้นนายพลของเมียนมามีราคาที่ต้องจ่าย ในขณะเดียวกันก็ให้การสนับสนุนอย่างเต็มที่ต่อ NUG และขบวนการอารยะขัดขืน ซึ่งเป็นการสนับสนุนดำเนินยุทธศาสตร์ในการกีดกันรัฐบาลทหารเมียนมาในทางเศรษฐกิจ พร้อมทั้งประสานการต่อสู้เคียงข้าง (EAOs)

๓. สถาบัน CSIS ได้สรุปว่า สหรัฐอเมริกาและพันธมิตรจึงมีทางเลือกน้อย ดังจะเห็นได้จากความพยายามที่ล้มเหลวของอาเซียนในการไกล่เกลี่ยซึ่งแสดงให้เห็นว่าประชาคมระหว่างประเทศบีบบังคับรัฐบาลทหารเมียนมาได้ น้อยมาก ในช่วงหลายเดือนที่จะมาถึง พล.อ.มิน อ่อง หล่าย (Min Aung Hlaing) ยังคงกำหนดหนทางไปสู่ความรุนแรง และประชาชนชาวเมียนมาเลือกที่จะทำการต่อต้านอย่างล้นหลาม สิ่งที่ดีที่สุดที่สหรัฐฯทำได้คือเสนอการสนับสนุนประชาชนชาวเมียนมา กีดกันรัฐบาลทหารเมียนมาจากความชอบธรรมในเวทีระหว่างประเทศ และร่วมกับพันธมิตรเพื่อช่วยเหลือทางมนุษยธรรม

ที่มา: <https://www.csis.org/analysis/myanmar-headed-collapse-or-revolution>